

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 568/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-7C/323/2009, Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/151/2020 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cdo/52/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 12 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného spisu mestského súdu vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v konaní, ktorého predmetom je uplatnený nárok na náhradu škody proti Slovenskej republike spôsobenej v zmysle podaného návrhu nesprávnym úradným postupom a nezákonnými rozhodnutiami súdneho exekútora a exekučného súdu v rámci špecifikovaného exekučného konania. Konanie začalo podaním žaloby 17. decembra 2009. Okresný súd Bratislava I rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 7C/323/2009 z 5. augusta 2020, ktorým návrh sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 7Co/151/2020-439 z 20. októbra 2021 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanej proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozsudok

okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudli právoplatnosť 29. novembra 2021. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 27. januára 2022 dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4Cdo/52/2023 z 25. apríla 2024 (právoplatným 12. júna 2024) odmietol.

3. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 258/2020-41 z 24. septembra 2020 právoplatným 12. októbra 2020 (ďalej aj „predchádzajúci nález“) rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/323/2009 a priznal jej primerané finančné zadostučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti postupu všeobecných súdov v napadnutých konaniach podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Napriek predchádzajúcemu nálezu ústavného súdu trvalo konanie ďalšie takmer 4 roky, aj keď jeho predmetom bolo už iba rozhodovanie o opravných prostriedkoch, ktoré mali len revízný charakter bez potreby vykonávania dokazovania a bez uskutočnenia čo i len jedného pojednávania.

b) Predmet konania nie je síce úplne triviálny, nie je však ani mimoriadne zložitý. Predovšetkým nevyžadoval rozsiahle dokazovanie, dokonca vôbec nebolo potrebné vypočúvať svedkov, ale pre rozhodnutie o žalobe sťažovateľky postačovalo oboznámiť sa s obsahom exekučného spisu sp. zn. 1Er/1842/2002 a tento vyhodnotiť, čo napokon aj súd urobil.

c) Sťažovateľka má vyšší vek 71 rokov, čo je podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) dôvodom na mimoriadnu rýchlosť konania.

d) Krajský súd rozhodol v ústavne akceptovateľnej dobe jedného roka od podania odvolania. Následné dovolacie konanie však trvá viac ako 2 roky a *de iure* nebolo skončené, keďže uznesenie najvyššieho súdu nie je dosiaľ právoplatné. Najvyšší súd síce už vo veci rozhodol, jeho rozhodnutie sa však ešte ani nezačalo doručovať sťažovateľke. Podľa judikatúry ESLP je však konanie skončené až právoplatnosťou konečného (posledného) rozhodnutia a konanie je potrebné posudzovať ako jeden celok. Celková doba konania 14 a pol roka je ústavnoprávne neakceptovateľná. V konaní pritom nedochádzalo k opakovanému rušeniu rozhodnutí, ale v každom štádiu konania súd daného stupňa rozhodoval len raz.

e) Okresný súd postupoval zmätene nielen v prvostupňovom konaní, ale pokračoval v tom aj po podaní odvolania aj dovolania. Najprv sťažovateľke vyrubil súdny poplatok za odvolanie v nesprávnej výške. Nesprávne tiež sťažovateľku vyzval na predloženie splnomocnenia udeleného advokátovi, lebo prehliadol existenciu elektronických podpisov na splnomocnení.

f) Nečinnosťou súdov tak došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutých konaniach, ktoré sťažovateľka vidí predovšetkým v ich nečinnosti, ale tiež nesústreďenosti postupu mestského súdu.

III.1. K porušeniu označených práv postupom všeobecných súdov pred nadobudnutím právoplatnosti predchádzajúceho nálezu ústavného súdu:

6. Podľa § 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

7. Z ústavnej sťažnosti vyplýva a overením v evidencii vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že o porušení označeného základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu (vtedy ešte okresného súdu, pozn.) v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/323/2009 právoplatne rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 258/2020-41 z 24. septembra 2020 (právoplatnosť nálezom 12. októbra 2020, pozn.), čím vznikla prekážka veci rozhodnutej (*rei iudicatae*) pre opätovný ústavnosúdny prieskum namietaného postupu mestského súdu, a to v jeho úseku do právoplatnosti uvedeného nálezom. Zohľadňujúc formuláciu petitu ústavnej sťažnosti, tak preto ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu označených práv postupom všeobecných súdov po nadobudnutí právoplatnosti predchádzajúceho nálezom ústavného súdu:

8. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

9. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými

významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (III. ÚS 24/04, I. ÚS 38/04, III. ÚS 372/06).

10. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Od nadobudnutia právoplatnosti predchádzajúceho nálezu ústavného súdu trvalo konanie do jeho právoplatného skončenia približne 13 mesiacov (rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 29. novembra 2021) a spolu s dovolacím konaním 3 roky a 7 mesiacov. Okresný súd uznesením z 29. októbra 2020 zmenil uznesenie zo 7. októbra 2020 a uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť sumu 10 eur ako súdny poplatok za podané odvolanie. Následne 24. novembra 2020 predložil spis na rozhodnutie o podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie krajskému súdu. Krajský súd meritórne rozhodol 20. októbra 2021, t. j. po 11 mesiacoch od predloženia mu veci. Dňa 27. januára 2022 podala sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré okresný súd zaslal žalovanej na vyjadrenie 12. mája 2022. Dňa 13. mája 2022 vyzval okresný súd sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Dňa 23. mája 2022 sa k podanému dovolaniu vyjadrila žalovaná. Spis bol následne 20. septembra 2022 predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní. Dňa 2. novembra 2022 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o dovolaní ako predčasne predložený z dôvodu, že obsah spisu nenasvedčuje tomu, že by sťažovateľka splnila poplatkovú povinnosť, ktorá jej zo zákona vznikla podaním dovolania, a uložil okresnému súdu prešetriť zaplatenie súdneho poplatku. Po splnení pokynu najvyššieho súdu a zistení, že sťažovateľka zaplatila súdny poplatok 24. mája 2022, opätovne 3. apríla 2023 predložil spis najvyššiemu súdu. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že spis sa nachádzal do 16. marca 2023 na základe jeho vyžiadania na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky. Najvyšší súd následne o dovolaní sťažovateľky rozhodol 25. apríla 2024, t. j. približne po jednom roku od opätovného predloženia mu veci. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručované mestským súdom 27. mája 2024 a táto ho prevzala 11. júna 2024, na základe čoho nadobudlo 12. júna 2024 právoplatnosť.

11. V rámci preskúmania spisového materiálu zistil ústavný súd, že postup súdov všetkých troch inštancií bol v období po nadobudnutí právoplatnosti predchádzajúceho nálezu plynulý. Odvolacie konanie na krajskom súde trvalo približne 11 mesiacov a dovolacie konanie trvalo približne 12 mesiacov, čo je doba primeraná a v medziach ústavnej akceptovateľnosti. Rovnako plynule postupoval v posudzovanom období aj mestský súd, u ktorého ústavný súd zistil len ojedinelú nesústreďenú činnosť v súvislosti s opomenutím založenia do spisu dokladu o zaplatení súdneho poplatku za dovolanie sťažovateľkou, následkom čoho bola vec vrátená najvyšším súdom na odstránenie predmetného nedostatku. Uvedené pochybenie mestského súdu, zohľadňujúc tiež fakt, že v medziobdobí sa spis nachádzal na základe vyžiadania na najvyššom správnom súde, však nemalo za následok významné predĺženie konania.

12. Komplexným posúdením veci ústavný súd v postupe mestského súdu, krajského súdu ako súdu odvolacieho a najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho nevidel také pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených priet'ahov. Za zmienku stojí tiež skutočnosť, že sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátila v čase (16. mája 2024, pozn.), keď nielenže bolo konanie právoplatne skončené, ale keď bolo už rozhodnuté aj o mimoriadnom opravnom prostriedku (uznesením najvyššieho súdu z 25. apríla 2024, pozn.) a sťažovateľka len čakala na jeho

doručenie. Sťažovateľka v tejto súvislosti namietala neprimeranú dĺžku doručovania uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd zistil, že spis bol mestskému súdu vrátený zo strany najvyššieho súdu 10. mája 2024, pričom uznesenie najvyššieho súdu bolo sporovým stranám doručované prostredníctvom mestského súdu 27. mája 2024. Zatiaľ čo žalovaná si toto rozhodnutie prevzala ešte v totožný deň, právny zástupca sťažovateľky ho prevzal až 11. júna 2024. Uvedené správanie sťažovateľky v súvislosti s preberaním rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku je tak v rozpore s jej deklarovanou požiadavkou na jeho promptné doručenie podmieňujúce nadobudnutie jeho právoplatnosti.

13. Vyhodnotením konkrétnych okolností danej veci aj s prihliadnutím na pomerne strohé, skôr všeobecné odôvodnenie ústavnej sťažnosti, opakujúce sa argumenty vzťahujúce sa na priebeh konania, ktorý ústavný súd už preskúmaval v predchádzajúcom náleze, ústavný súd uzatvára, že priebeh napadnutého konania po nadobudnutí právoplatnosti predchádzajúceho nálezu nezakladá dostatočný dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľkou uplatneného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V postupe vo veci konajúcich súdov nevidel takú okolnosť, ktorá by naznačovala existenciu prietahov, nadobúdajúc svojou intenzitou ústavnoprávny rozmer. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu